



voucher



staż

produkt finalny
dla fundacji i przedsiębiorców

**VOUCHERY STAŻOWE - model bonusowy dla firm
przyjmujących na staż powiązany z ofertą ekonomii społecznej**
Fundacja Forum Inicjatyw Rozwojowych





voucher



spis treści

| | strona |
|---|---------------|
| opis rozwiązania | 3 |
| model finansowania staży | 9 |
| etapy wdrożenie innowacji | 12 |
| narzędzia dla użytkowników | 14 |
| N1: katalog voucherów – karta usługi | 15 |
| N2: formularz zgłoszeniowy stażu – karta firmy | 16 |
| N3: regulamin wyboru voucherów | 17 |
| rekomendacje wdrożeniowe | 18 |

opis rozwiązania

vouchery stażowe

Program bonusów dla firm przyjmujących na staż powiązany z ekonomią społeczną. Innowacyjny model motywowania pracodawców do organizacji staży w zamian za vouchery współfinansujące usługi, produkty promocyjne, rabaty lokalnych firm wspierających lub realizujących praktyczną naukę zawodu na zasadzie systemu świadczeń wzajemnych, barteru lub w modelu banku usług zgodnie z ideą „kolacje za edukację”. W systemie promowane są usługi lub produkty podmiotów ekonomii społecznej.

koncepcja wsparcia

Innowacyjny model motywowania pracodawców do organizacji staży w zamian za vouchery współfinansujące usługi, produkty promocyjne, rabaty lokalnych firm wspierających lub realizujących praktyczną naukę zawodu na zasadzie systemu świadczeń wzajemnych, barteru lub w modelu banku usług zgodnie z ideą „kolacje za edukację”. W systemie promowane będą usługi lub produkty podmiotów ekonomii społecznej. Skuteczne przejście z edukacji do pracy zależy w dużym stopniu od kształcenia praktycznego w firmach uczniów szkół zawodowych oraz studentów uczelni zawodowych. Tylko w firmach, działających w realiach gospodarczych, stażyści i praktykanci mogą spotkać się z aktualnymi technologiami, procesami produkcji czy usług, których nie jest w stanie symulować szkolny warsztat czy laboratorium. Szybki rozwój technologii oraz dynamiczne zmiany preferencji konsumenckich powodują, iż wyposażenie szkół nie może nadążać za rynkiem pracy, szczególnie, gdy w grę wchodzi formalne bariery w finansowaniu szkolnictwa zawodowego, co widać w nieproporcjonalnym do potrzeb rynku pracy rozwoju oferty szkolnictwa ogólnego zarówno na poziomie ponadpodstawowym jak i wyższym. Zaangażowanie pracodawców w kształcenia praktyczne uczestników publicznych systemów kształcenia zawodowe nie jest łatwe, gdyż w Polsce nie można wprowadzić w ramach istniejącego systemu kształcenia rozwiązań DSK z wiodących w tej dziedzinie krajów europejskich. Dzieje się tak, gdyż nie jest jeszcze możliwe w naszym kraju całkowite przesunięcie kształcenia zawodowego do firm, kosztem kształcenia w szkole, co z kolei powoduje, iż uczeń w firmie pojawia się na krótko i nie jest w stanie podjąć w ramach praktyk lub stażu pracy przynoszącej wymierne korzyści dla przedsiębiorcy przyjmującego na staż. W obecnej sytuacji edukacja uczniów w firmie jest na ogół dodatkowym kosztem dla firm akceptowalnym tylko i wyłącznie w kontekście niepewnej inwestycji w przyszłość





kadry lub wizerunek w lokalnej społeczności. Zrozumiałe jest wobec powyższego, iż tylko nieliczne firmy (o nietypowych ambicjach) angażują się w kształcenie praktyczne, ograniczając je merytorycznie do minimum, tak by ograniczyć koszty swojego zaangażowania. Kluczowym wyzwaniem, na które odpowiada proponowana przez nas innowacja, jest stworzenie modelu krótkoterminowego motywowania pracodawców do udziału w kształceniu praktycznym poprzez system barteru usług, w oparciu o vouchery stażowe. Pracodawca za przyjęcie ucznia na staż otrzyma voucher na usługi (sport - fitness, gastronomia, kultura i rozrywka), realizowane w szczególności przez podmioty ekonomii społecznej oraz inne firmy przyjmujące uczniów na staż.

empowerment

Zaproponowane rozwiązanie odpowiada na potrzeby systemu kształcenia zawodowego, dlatego też użytkownikami rozwiązania mogą być kluczowi uczestnicy tego systemu, tj. samorządowe organy prowadzące (na przykład bonusy w ramach karty miejskiej), szkoły i stowarzyszenia (na przykład rodziców) wspierających te szkoły. Doświadczenia naszej instytucji w zakresie inkubacji innowacji społecznych inspirowanych dobrymi praktykami europejskimi, wskazują, iż powiązanie modelu z podmiotami ekonomii społecznej realizującymi vouchery, może wspierać ten sektor, tak więc użytkownikami rozwiązania może być trzeci sektor wspierający przedsiębiorczość lokalną oraz ekonomię społeczną. Analogicznie użytkownikami rozwiązania mogą być instytucje otoczenia biznesu (na przykład klastry) finansujące vouchery w ramach danej branży lub regionu. Odbiorcą innowacji społecznej są uczniowie i studenci kształcenia zawodowego oraz pracodawcy przyjmujący uczniów na staż, znajdujący wymierne i doraźne korzyści z angażowania się w kształcenie praktyczne, które zrekompensują częściowo przedsiębiorcom koszty tego udziału.

pomysłodawca

Fundacja Forum Inicjatyw Rozwojowych (FIR) od ponad 10 lat angażuje się w działania promujące, wspierające i wdrażające projekty rozwojowe, ekonomię społeczną, inicjatywy lokalne, regionalne i międzynarodowe. Celem Fundacji jest podnoszenie świadomości i dostarczanie wiedzy w obszarze polityki społeczno-gospodarczej, tj. zrównoważonego rozwoju, kapitału ludzkiego oraz promocji przedsiębiorczości, w tym społecznej. FIR realizuje swoje cele poprzez wspieranie, inicjowanie i prowadzenie:

-  inicjatyw służących wspieraniu zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich i miejskich, promocji zatrudnienia i postaw przedsiębiorczych
-  działalności oświatowej i edukacyjnej, poprzez m.in. prowadzenie szkoleń, spotkań, wykładów, seminariów, konferencji, staży, wymiany doświadczeń zawodowych i naukowych w kraju i za granicą



- ▶ inicjatyw służących rozwojowi partnerskiej współpracy regionalnej, międzyregionalnej i międzynarodowej
- ▶ działalności badawczo-rozwojowej, doradczej, informacyjnej, organizacji przedsięwzięć marketingowych, organizowanie aktywnych form promocji gospodarczej i społecznej.

Fundacja FIR jest liderem w zakresie innowacji społecznych i ekonomii społecznej. Od 10 lat realizuje projekty we współpracy z partnerami krajowymi i zagranicznymi w zakresie transferu wiedzy i doświadczeń dotyczących innowacji społecznych. Współpracuje z partnerami zagranicznymi, m.in. Le MAT Włochy i Le MAT Szwecja w zakresie wypracowywania i testowania innowacji społecznych. Jednym z takich działań był projekt „Ekonomia Społecznego Sukcesu”, którego idea opiera się na poszukiwaniu długotrwałych źródeł finansowania innowacyjnego modelu franczyzy społecznej. W ramach tego projektu FIR zorganizowała i zrealizowała m.in. staże za granicą. Przez wiele lat FIR prowadziła Kawiarnię Księgarnię SPÓŁDZIELNIA (a następnie ją sprzedała) opartą na francuskim innowacyjnym modelu francyzowym, który doskonale wpisał się w polskie środowisko innowacji biznesowej. Fundacja FIR była (i jest obecnie) akredytowanym Ośrodkiem Wspieranie Ekonomii Społecznej (Akredytacja MRPiP zaśw. nr 38/15 z dn. 01.10.2015r. System Akredytacji i Standardów Działania Instytucji Wsparcia Ekonomii Społecznej).

Działalność FIR to ponad 10-LETNIE DOŚWIADCZENIE w realizacji projektów i działań z zakresu ekonomii społecznej, innowacji społecznych i edukacji. Są to m.in.:

- ▶ Innowacje edukacyjne: realizowany przy udziale partnerstwa ponadnarodowego (Niemcy, Francja, Hiszpania): wypracowanie, testowanie oraz wdrożenie na terenie woj. podlaskiego metod kształcenia zawodowego, potwierdzenia kwalifikacji oraz metod doradztwa i orientacji zawodowej wśród uczniów szkół zawodowych
- ▶ Ekonomia Społecznego Sukcesu: projekt, którego idea opiera się na poszukiwaniu długotrwałych źródeł finansowania podmiotów ekonomii społecznej poprzez wypracowanie i przetestowanie modelu innowacyjnej franczyzy społecznej. W ramach tego projektu FIR zorganizowała i zrealizowała m.in. staże za granicą dla przedstawicieli Podmiotów Ekonomii Społecznej i Instytucji Otoczenia Ekonomii Społecznej
- ▶ Spółdzielnia jest kobietą: wsparcie szkoleniowo-doradcze, wsparcie finansowe na założenie i działalność spółdzielni socjalnych skierowane do niezatrudnionych kobiet, zagrożonych wykluczeniem społecznym
- ▶ Program aktywizacji zawodowej os. młodych szansą na zatrudnienie: w którym wsparcie otrzymało 50 osób m.in. poprzez 3-miesięczne staże w przedsiębiorstwach
- ▶ Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Suwałkach, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej – Subregion Łomżyński: w których FIR opracowała,



testowała, wdrożyła oraz audytowała nowe rozwiązania w ekonomii społecznej

- ▶ Wspieramy praktyków: współpraca nauka-biznes: gdzie FIR wspierała wdrażanie procesu innowacji organizacyjnych i marketingowych w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego
- ▶ Młody obywatel: Program Przedsiębiorczości i Partycypacji w życiu publicznym, w którym FIR przeprowadziła spotkania z zakresu działalności przedsiębiorczości uczniowskiej jako podmiotu ekonomii społecznej dla uczniów.

Proponowane przez FIR innowacje społeczne wykorzystują sprawdzone rozwiązania, jak też takie, które wypracowują nowe, oryginalne, często eksperymentalne rozwiązania istotnych problemów społecznych. Proponowane przez FIR innowacje społeczne wykorzystują sprawdzone rozwiązania, które zaczerpnięte zostały od zaprzyjaźnionych instytucji: Unicorn, LeMAT, spółdzielnia CADORE czy Flandria. Współpraca z ww. partnerami dotyczyła m.in. organizacji wyjazdów studyjnych i stażowych w celu transferu wiedzy z zakresu innowacji społecznych, jej testowania w polskich warunkach gospodarczych i społecznych, a następnie wdrożenia. FIR wykorzystywać będzie potencjał know-how ww. podmiotów w procesie testowania i wdrażania innowacji społecznej. Wspólnie wypracowane zostały nowe, oryginalne, często eksperymentalne rozwiązania istotnych problemów społecznych (np. system franczyzy społecznej oparty na modelu Kawiarnio-Księgarni Spółdzielnia). FIR współpracować będzie także z podmiotami ekonomii społecznej takim jak: Spółdzielnia KoFiSport (usługi fizjoterapeutyczne i kosmetyczne oraz działalność związaną ze sportem i kulturą fizyczną), spółdzielnie socjalne KONKRET i ALEXIS. Dodatkowo FIR przy realizacji innowacji społecznej współpracować będzie ze szkołami, których uczniowie odbędą praktyczną naukę zawodu u przedsiębiorców.

korzyści dla odbiorców innowacji:

Rozwiązanie odpowiada na potrzeby systemu kształcenia zawodowego, dlatego też użytkownikami rozwiązania mogą być kluczowi uczestnicy tego systemu, tj. samorządowe organy prowadzące (na przykład bonusy w ramach karty miejskiej), szkoły i stowarzyszenia (na przykład rodziców) wspierających te szkoły. Doświadczenia naszej instytucji w zakresie inkubacji innowacji społecznych inspirowanych dobrymi praktykami europejskimi, wskazują, iż powiązanie modelu z podmiotami ekonomii społecznej realizującymi vouchery, może wspierać ten sektor, tak więc użytkownikami rozwiązania może być trzeci sektor wspierający przedsiębiorczość lokalną oraz ekonomię społeczną. Analogicznie użytkownikami rozwiązania mogą być instytucje otoczenia biznesu (na przykład klastry) finansujące vouchery w ramach danej branży lub regionu. Odbiorcą innowacji społecznej są uczniowie i studenci kształcenia zawodowego oraz pracodawcy przyjmujący uczniów na staż, znajdujący wymierne i doraźne korzyści z angażowania się



kształcenia praktyczne, które zrekompensują częściowo przedsiębiorcom koszty tego udziału

korzyści dla grup dyskryminowanych:

Powiązanie rozwiązania (oferty voucherów) z działalnością podmiotów ekonomii społecznej pośrednio będzie wspierać te grupy (osoby z niepełnosprawnością, zagrożone wykluczeniem społecznym – zgodnie z obszarem działalności podmiotów ekonomii społecznej) – osoby te, prowadząc kawiarnie, restauracje, firmy usługowe (spółdzielnie socjalne) będą uczestnikami grantu, procesu testowania a docelowo także wdrożonego rozwiązania – poszerzając rynek zbytu wytwarzanych towarów i oferowanych usług oraz ocieplając wizerunek swojego środowiska uczestnicząc w akcji, modelu, inicjatywie na rzecz dobra ogółu (efektywne kształcenia zawodowe leży w interesie wszystkich mieszkańców).

Strona | 7

problem, na który odpowiada innowacja:

Zaangażowanie pracodawców w kształcenie praktyczne uczestników publicznych systemów kształcenia zawodowe nie jest łatwe, gdyż w Polsce nie można wprowadzić rozwiązań dualnego systemu kształcenia. Nie jest jeszcze możliwe całkowite przesunięcie kształcenia zawodowego do firm kosztem kształcenia w szkole, co z kolei powoduje, iż uczeń w firmie pojawia się na krótko i nie jest w stanie podjąć pracy przynoszącej korzyści dla firmy, zaś edukacja ucznia w firmie jest dodatkowym dla niej kosztem, akceptowalnym wyłącznie ze względu na wizerunek w lokalnej społeczności. Dlatego tylko nieliczne firmy realizują kształcenie praktyczne, jednak ograniczając staże do minimum, tak by zmniejszyć koszty swojego zaangażowania. Kluczowym wyzwaniem, na które odpowiada rozwiązanie, jest stworzenie modelu krótkoterminowego motywowania pracodawców do udziału w kształceniu praktycznym poprzez system barteru usług, w oparciu o vouchery stażowe. Pracodawca za przyjęcie ucznia na staż otrzyma voucher na usługi (sport, fitness, gastronomia, kultura i rozrywka), realizowane w szczególności przez podmioty ekonomii społecznej oraz inne firmy przyjmujące uczniów na staż.

dla kogo?

Dla organizacji zrzeszających firmy usługowe, spółdzielni socjalnych, samorządów poszukujących alternatywnych form finansowania staży lub opiekunów staży otwartych na współpracę i wymianę oraz promocję lokalnych usług.

dlaczego?

Narzędzie oferuje alternatywne formy finansowania staży i pracowników firm uczących zawodu przy jednoczesnej promocji podmiotów ekonomii społecznej lub usług wzajemnych firm uczestniczących w systemie wymiany usług).



efektywność rozwiązania

Rozwiązanie może być efektywne w stosunku do tradycyjnych metod finansowania staży, jeżeli wybierane vouchery okażą się tańsze niż wynagrodzenia płacone standardowo opiekunom stażu w firmach lub pracodawcom organizującym staż. Jest to możliwe, jeżeli vouchery oferowane będą przez lokalne instytucje lub – tak jak w testowanym rozwiązaniu – przez podmioty ekonomii społecznej – wtedy mogą być uruchomione dodatkowe motywacje przedsiębiorców zwiększające subiektywnie (poza cenowo) wartość przyjmowanych voucherów za edukację. Dodatkową wartością vouchera może być przecież wsparcie lokalnej przedsiębiorczości, poprzez promowanie lokalnej oferty produktów i usług – „kupuję bo nasze” na zasadzie patriotyzmu konsumenckiego. Poza cenowe zwiększenie wartości vouchera – a tym samym obniżenie kosztów płatności za edukację – może nastąpić też wtedy, gdy przedsiębiorcy będą mieli poczucie, iż korzystając z voucherów wspierają ideę społeczną, taką jak na przykład spółdzielnie socjalne. Dodatkowo efektywność rozwiązania może wzrosnąć w przypadku, gdy katalog voucherów będzie tworzony przez firmy przyjmujące na staż na zasadzie barteru nie bezpośredniego. W tym przypadku rozwiązanie mogłoby bez kosztowo zastąpić dotychczasowy nieefektywny sposób finansowania praktyk i staży w formie wynagrodzeń dla firm i opiekunów praktyk w firmach, który choć kosztowny nie przekłada się na efektywność edukacji – płatności są sporadyczne, okazjonalne i za okres zbyt krótki, niewystarczający do nabycia umiejętności praktycznych przez ucznia.

model finansowania staży

formy wsparcia

Podstawową formą wsparcia jest VOUCHER, jako innowacyjna forma płatności za kształcenie praktyczne, czyli za przyjęcie ucznia lub studenta na staż, praktykę zawodową. Jednak by ta forma mogła funkcjonować przydatne mogą być formy towarzyszące, takie jak internetowa PLATFORMA VOUCHERÓW. W ramach grantu testowane były metody doboru voucherów oraz format vouchera (zgłoszenie) - tak by po zakończeniu grantu opracować rekomendacje do stworzenia strony internetowej z ofertą voucherów oraz z aplikacją do ogłoszenia oferty stażu w zamian za voucher.

Osoba chętna do skorzystania vouchera (pracodawca, przedsiębiorca, rzemieślnik, instytucja oferująca lub organizująca staż lub praktykę) będzie mogła skorzystać z TRZECH MODELI WSPÓŁPRACY:

- ▶ „zaoferuj staż – odwdzięczymy się” – w tej opcji organizator stażu (oferent) wypełnia formularz oferty stażu i na jego podstawie realizator grantu (docelowo platforma) wycenia ofertę i oferuje katalog voucherów adekwatny do przedstawionej oferty;
- ▶ „wybierz interesujący cię voucher – powiemy ci czego oczekujemy w zamian” – w tej opcji realizator grantu (platforma) przedstawia minimalne warunki organizacji stażu jakie powinny być spełnione by otrzymać wybrany voucher;
- ▶ „koło fortuny” – w tej opcji oferent stażu losuje swój voucher, przy czym jedna z nagród jest zobowiązanie do podjęcia stałej współpracy (co najmniej kolejne staże) ale też vouchery złote (o wyższej kwocie lub oferujące abonamenty usług). Losowanie vouchera na etapie grantu (przed opracowaniem platformy) odbywać się może poprzez losowanie z koszyka voucherów.

etapy wsparcia:

Modelowe rozwiązanie analizowane w logice wsparcia co do zasady składa się z trzech elementów i etapów:

- ▶ przygotowania oferty stażu i wyboru vouchera
- ▶ realizacji stażu i skonsumowania vouchera
- ▶ pozyskiwania pracowników po zakończeniu stażu lub edukacji.



Przedstawione formy wsparcia są jednocześnie etapami wsparcia, według następującej logiki interwencji:

- ▶ **Etap 1: ZAOFERUJ STAŻ:** Firma wypełnia formularz stażu, uczniowie wypełniają formularze kandydatów na staż tworząc bazę danych potencjalnych uczestników staży, podmioty ekonomii społecznej oraz inne firmy pozyskanie przez administratora wypełniają ofertę voucherów.
- ▶ **Etap 2: UCZ – KORZYSTAJ:** Firmy oferujące staże prowadzą zajęcia praktyczne w firmie dla uczniów zainteresowanych udziałem w programie, których profil, formularze kandydatów pasują do profilu firmy oferującej staż. Rolą administratora jest dopasowanie uczniów do firmy oraz dystrybucja voucherów według przyjętej metody wyboru lub losowania voucherów.
- ▶ **Etap 3: REKRUTUJ – ZARABIAJ:** Firmy organizujące staże oceniają stażystów i mogą oferować im pracę. Rolą administratora lub portalu internetowego może być prowadzenie bazy danych ocenionych stażystów na potrzeby przyszłej rekrutacji kandydatów do pracy po zakończeniu przez nich edukacji formalnej. Działalność ta może być odpłatna stając się źródłem finansowania platformy.

Przedstawiony powyżej MODEL finansowania staży zakłada skorzystanie ze wszystkich etapów wsparcia, jednak w ramach testu sprawdzone zostało faktyczne zainteresowanie uczestników testu poszczególnymi elementami szczegółowymi wsparcia, tak by docelowe rozwiązanie wdrażane w praktykę społeczną było jak najbardziej proste i łatwe w użyciu z zachowaniem kluczowego znaczenia funkcji motywującej i promocyjnej voucherów.

cel wsparcia

Wprowadzenie programu bonusów dla firm przyjmujących na staż powiązany z ekonomią społeczną, czyli modelu motywowania pracodawców do organizacji staży w zamian za vouchery współfinansujące usługi, produkty promocyjne, rabaty lokalnych firm wspierających lub realizujących praktyczną naukę zawodu na zasadzie systemu świadczeń wzajemnych, barteru usług lub w modelu banku usług zgodnie z ideą „kolacje za edukację”. W systemie promowane są usługi lub produkty podmiotów ekonomii społecznej. Powiązanie modelu z podmiotami ekonomii społecznej realizującymi vouchery, może wspierać ten sektor, tak więc użytkownikami rozwiązania może być trzeci sektor wspierający przedsiębiorczość lokalną oraz ekonomię społeczną. Analogicznie użytkownikami rozwiązania mogą być instytucje otoczenia biznesu, na przykład klastry, finansujące vouchery w ramach danej branży lub regionu. Celem rozwiązania jest motywowanie pracodawców do angażowania się w kształcenie praktyczne uczniów szkół zawodowych przy jednoczesnym wsparciu podmiotów ekonomii społecznej lub organizacji zrzeszającej te podmioty lub firmy w ramach klastrów.



podstawowe koszty zastosowania innowacji

Zastosowanie narzędzia generuje dodatkowe koszty w porównaniu do standardowego stażu zawodowego związane z finansowaniem systemu wymiany voucherów. Kluczowym kosztem będzie w tym przypadku koszt organizacji, stowarzyszenia lub fundacji wspierającej podmioty ekonomii społecznej lub klastry, związany z identyfikacją, wyceną oraz dystrybucją voucherów. Koszt ten jednak kompensowany jest obniżeniem kosztów organizacji samych staży poprzez obniżenie lub całkowite zrezygnowanie z wynagrodzeń opiekunów staży. Koszt utworzenia oferty voucherów szacowany jest na około 2 000 PLN a koszt zarządzania ofertą voucherów nie powinien przekroczyć 1 000 PLN miesięcznie. W początkowej fazie wdrażania systemu zasadne jest finansowanie voucherów i koszt ten szacowany jest na około 500 PLN za jeden voucher , co i tak jest dużo niższym wydatkiem niż standardowe koszty opiekuna stażu. Koszty te można finansować z funduszy na wsparcie ekonomii społecznej, ze środków szkolnych lub projektowych na organizację staży. Z czasem, po przekonaniu firm do systemu, można wprowadzać bank usług barterowych, czyli finansowanych przez firmy uczestniczące.

etapy wdrożenia innowacji

przygotowanie

Punktem wyjścia przy wdrażaniu rozwiązania jest zorganizowanie grupy firm, pracodawców chcących zaangażować się w edukację praktyczną uczniów szkół zawodowych, co najmniej jednej szkoły zawodowej szukającej alternatywnych form kształcenia praktycznego i miejsca odbywania praktyk oraz podmiotów ekonomii społecznej działających w bezpośrednim otoczeniu zaproszonych do współpracy form i szkół. Etap ten może być realizowany z zastosowaniem trzech podstawowych narzędzi użytkownika (N1-N3) zaprezentowanych w dalszej części opracowania. Administrator podmiotom ekonomii społecznej przekazuje karty opisu usługi (N1) celem stworzenia katalogu voucherów. Następnie przekazuje firmom przyjmującym na staż karty opisu staży (N2) celem stworzenia oferty staży dla szkoły zawodowej lub uczniów zaproszonych do edukacji. Korzystając z regulaminu wyboru voucherów (N3) administrator kontraktuje z firmami staż korzystając z typowych rozwiązań organizacji stażu, takich jak trójstronna umowa stażu pomiędzy administratorem, firmą przyjmującą na staż i uczniem lub szkołą zawodową, z tym zastrzeżeniem, że formą wynagrodzenia pracodawcy przyjmującego na staż jest voucher dobrany do stażu z katalogu voucherów z zastosowaniem regulaminowej procedury wyboru.

pilotaż

Kolejnym etapem wdrożenia jest realizacja staży finansowanych przez voucher. Zalecane jest na tym etapie monitorowanie usług finansowanych przez voucher zarówno po stronie usługobiorcy (firmy przyjmującej na staż) jak usługodawcy (podmiotu ekonomii społecznej lub innej formy przyjmującej na staż w modelu usług wzajemnych). Ważna jest ocena jakości usługi i weryfikacja karty usługi celem tworzenia rankingu lub kategorii usług w katalogu voucherów. Pilotaż może dotyczyć wybranej puli voucherów lub założonej grupy uczniów – na przykład po sfinansowaniu 10 staży lub po zastosowaniu wszystkich rodzajów voucherów.

ewaluacja

Podsumowanie pilotażu dotyczy przede wszystkim opinii firm przyjmujących na staż na temat proponowanego modelu finansowania staży. Badanie opinii powinno dotyczyć wszystkich aspektów organizacyjnych modelu, w szczególności trafności opisu voucherów w karcie usługi, satysfakcji związanej ze skorzystaniem z usługi finansowanej przez voucher, świadomości wartości dodanych kreowanych przez

stosowanie modelu (na przykład związanych ze wsparciem lub promocją usług świadczonych przez podmioty ekonomii społecznej), porównania tej formy finansowania stażu z tradycyjnym wynagrodzeniem opiekuna stażu a w szczególności próba wyceny voucherów w odniesieniu do typowego stypendium opiekuna stażu lub dodatku motywacyjnego dla pracownika opiekującego się stażystą.

platforma

W przypadku pozytywnej oceny pilotażu o deklaracji dalszej współpracy w ramach modelu, po skorygowaniu proponowanych rozwiązań adekwatnie do wyników ewaluacji, administrator może podjąć działania rozwojowe związane z przygotowaniem internetowej platformy do zarządzania stażami i voucherami. Korzyści możliwe obszary rozwoju związane z zastosowaniem internetowych metod zarządzania efektywnością i jakością oraz sieciowania interesariuszy wskazano w rekomendacjach wdrożeniowych w dalszej części opracowania. Kluczowe jest jednak, by dalsze prace wdrożeniowe oraz inwestycje współfinansowane ze środków własnych interesariuszy (firm, uczniów, podmiotów ekonomii społecznej) lub środków publicznych (dotacji, grantów, projektów EFS) ufundowane były na pilotażu i solidnej ewaluacji modelu w lokalnym środowisku, gdyż sukces wdrożenia w dużej mierze zależy będzie od kapitału społecznego interesariuszy oraz faktycznych kompetencji społecznych administratora.




rozwój

Perspektywy rozwoju modelu zależą przede wszystkim od sukcesu wcześniejszych etapów. Mając solidne podstawy w pilotażu i ewaluacji oraz testowaniu rozwiązań internetowych można projektować nowe obszary wsparcia związane z rozszerzaniem grup interesariuszy (uczniów szkół ogólnych, studentów, pracowników firm, osób dorosłych w kształceniu ustawicznym, osób po 50 roku życia, osób niepełnosprawnych czy zagrożonych wykluczeniem społecznym) oraz dodatkowych usług powiązanych z modelem, takich jak usług rekrutacji pracowników do pracy spośród ocenianych stażystów, usługa poszukiwani firm z potencjałem edukacyjnym, usługa zarządzania bankiem czasu czy bankiem usług wzajemnych, które to usługi mogłyby generować środki finansowane niezbędne do opłacenia kosztów administratora, czy zakupu voucherów, w sytuacji gdy nie będzie możliwe ich finansowanie ze środków celowych na edukację, projektów EFS czy w ramach usług wzajemnych uczestników platformy.

narzędzia dla użytkowników

formy wsparcia

Etap przygotowania modelu wymaga zastosowania trzech podstawowych narzędzi użytkownika (N1-N3) zaprezentowanych w dalszej części opracowania:

-  **N1: katalog voucherów – karta usługi:** Administrator podmiotom ekonomii społecznej przekazuje karty opisu usługi (N1) celem stworzenia katalogu voucherów. Karta opisuje usługę finansowaną przez voucher – czas jej trwania, wartość rynkową oraz kategorię przyjętą w modelu związaną z wymiarem czasu edukacji, działalność i społeczne cele firmy świadczącej usługę finansowaną przez voucher. Kategoria wartości staży nie musi być związana wprost z szacowaną wartością rynkową usługi, gdyż może być podwyższona przez wartości dodane związane ze społeczną działalnością podmiotu świadczącego usługę.
-  **N2: formularz zgłoszeniowy stażu – karta firmy:** Administrator przekazuje firmom przyjmującym na staż karty opisu staży (N2) celem stworzenia oferty staży dla szkoły zawodowej lub uczniów zaproszonych do edukacji. Karta opisu stanowisko pracy, na którym realizowany będzie staż, ze wskazaniem czynności lub zadań zawodowych będących przedmiotem i celem edukacji, wymagania w stosunku do stażysty oraz zakresy czasowe, kategorie, w ramach których może być realizowana edukacja, adekwatnie do kategorii wartości staży.
-  **N3: regulamin wyboru voucherów:** Administrator korzystając z regulaminu wyboru voucherów (N3) administrator kontraktuje z firmami staż korzystając z typowych rozwiązań organizacji stażu, takich jak trójstronna umowa stażu pomiędzy administratorem, firmą przyjmującą na staż i uczniem lub szkołą zawodową, z tym zastrzeżeniem, że formą wynagrodzenia pracodawcy przyjmującego na staż jest voucher dobrany do stażu z katalogu voucherów z zastosowaniem regulaminowej procedury wyboru.

Poniżej przedstawiono przykładowe narzędzia, karty i regulamin, które można z powodzeniem zastosować na etapie przygotowawczym procesu wdrożenia innowacji. Administrator, czyli użytkownik tych narzędzi może swobodnie korygować dostosowując do swoich potrzeb i specyfiki platformy, na przykład konkretnego typu voucherów lub sposobu ich wyboru i dystrybucji.



N1: karta usługi katalog voucherów

| karta USŁUGI | | |
|--|--------------|---|
| USŁUGA: numer usług w katalogu voucherów | | |
| 1 | Nazwa firmy | |
| 1.1 | Opis firmy | |
| 1.2 | Adres | |
| 1.3 | Termin | Należy wskazać okres oraz godziny, w jakich można skorzystać z usługi: |
| 2 | Nazwa usługi | |
| 2.1 | Opis usługi | |
| 2.2 | Wartość | Należy wskazać rynkową wartość usługi <input type="checkbox"/> 100 – 300 PLN <input type="checkbox"/> 301 - 500 PLN <input type="checkbox"/> 501 – 1 000 PLN |
| 2.3 | Wartości+ | Należy opisać społeczne wartości dodane wynikające z realizacji usługi |
| 2.4 | Kategoria | Należy wybrać kategorię usługi jako funkcje wartości rynkowej i wartości dodanej <input type="checkbox"/> voucher standard <input type="checkbox"/> voucher premium <input type="checkbox"/> voucher royal |
| WYMIANA: specyfikacja i warunki wymiany usługi na edukację | | |
| 3 | Edukacja | Należy wskazać preferowane branże, jeżeli dotyczy |
| 3.1 | Czas | Należy wskazać minimalny oczekiwany czas edukacji, za usługę |
| 3.2 | Poziom | Należy wskazać minimalny oczekiwany poziom edukacji, za usługę |
| 3.3 | Warunki | Należy opisać minimalne oczekiwane warunki edukacji, za usługę |
| ? | Uwagi | <input type="checkbox"/> TAK <input type="checkbox"/> NIE <input type="checkbox"/> w późniejszym terminie |
| U.1 | Inne warunki | |
| U.2 | Komentarze | |
| U.3 | Kontakt | Należy opisać kontakt z firmą oferującą usługę ze wskazaniem osoby odpowiedzialnej |



N2: karta firmy oferta staży

| karta FIRMY | | |
|---|--------------------|---|
| FIRMA: opis firmy oferującej staż | | |
| 1 | Nazwa firmy | |
| 1.1 | Opis firmy | |
| 1.2 | Adres | |
| 1.3 | Termin | Należy wskazać okres oraz godziny, w jakich można realizować staże: |
| 2 | Stanowisko | |
| 2.1 | Opis zadań | Należy wskazać zadania zawodowe realizowane na stanowisku, których można się nauczyć: Zadanie 1 Zadanie 2 Zadanie 3 |
| 2.2 | Kwalifikacje | Należy wskazać kwalifikacje wymagane na stanowisku: Szkolenia: Kursy: Uprawnienia: |
| 2.3 | Poziom edukacji | Należy wskazać preferowany poziom edukacji szkolnej: <input type="checkbox"/> klasa I <input type="checkbox"/> Klasa II <input type="checkbox"/> klasa III <input type="checkbox"/> klasa IV |
| WYMIANA: specyfikacja i warunki wymiany edukacji na usługę | | |
| 3 | Edukacja | Należy wskazać preferowane branże/zawody w edukacji szkolnej, jeżeli dotyczy |
| 3.1 | Czas | Należy wskazać minimalny czas edukacji na tym stanowisku |
| 3.2 | Warunki | Należy opisać oferowane warunki edukacji (ubezpieczenie, odzież, materiały, stypendium, etc..) |
| 3.3 | Wartość | Należy wskazać szacunkową wartość edukacji w zakresie wskazanych zadań: <input type="checkbox"/> 100 – 300 PLN <input type="checkbox"/> 301 - 500 PLN <input type="checkbox"/> 501 – 1 000 PLN |
| ? | Uwagi | <input type="checkbox"/> TAK <input type="checkbox"/> NIE <input type="checkbox"/> w późniejszym terminie |
| U.1 | Inne warunki | Należy opisać specyficzne wymagani w stosunku do stażysty |
| U.2 | Komentarze | |
| U.3 | Kontakt | Należy opisać kontakt z firmą oferującą staż ze wskazaniem osoby odpowiedzialnej za organizację |

N3: regulamin wyboru voucherów

warunki uczestnictwa

W programie vouchery stażowe uczestniczą firmy zainteresowane kształceniem praktycznym uczniów szkół zawodowych. Firmy nie pobierają opłaty za kształcenia praktyczne od szkoły ani do ucznia. Jediną formą rekompensaty jest voucher na usługi podmiotów ekonomii społecznej lub firm oferujących kształcenia praktyczne w ramach usług wzajemnych.

Strona | 17

metody wyboru voucherów

Administrator kataloguje vouchery na podstawie „kart usługi” oraz kojarzy vouchery z odpowiednią ofertą stażu na podstawie „karty firmy”. Możliwe jest skorzystanie z 3 form doboru vouchera do usługi:

- ▶ **M1: zaoferuj staż – odwdzięczymy się:** organizator stażu (firma) wypełnia formularz oferty stażu (karta firmy) i na jego podstawie Administrator wycenia ofertę i oferuje voucher, którego kategoria jest adekwatna do przedstawionej oferty i wyceny administratora.
- ▶ **M2: wybierz voucher – powiemy Ci czego oczekujemy:** organizator stażu (firma) wybiera interesujący go voucher z katalogu voucherów (na podstawie wypełnionych kart usługi). Następnie administrator określa oczekiwania dotyczące edukacji (na podstawie karty usługi i popytu) i na tej podstawie firma wypełnia formularz oferty stażu (karta firmy).
- ▶ **M3: koło fortuny:** organizator stażu (firma) losuje swój voucher, przy czym jedną z nagród jest zobowiązanie do podjęcia stałej współpracy (co najmniej kolejne staże) ale też vouchery złote (o wyższej kwocie lub oferujące abonamenty na usługi). Losowanie vouchera na etapie grantu (przed opracowaniem platformy) odbywać się może poprzez losowanie z koszyka voucherów.

przykładowy katalog voucherów

Podstawową ofertą katalogu voucherów są usługi świadczone przez podmioty ekonomii społecznej w bezpośrednim otoczeniu firm i szkoły takie, jak: usługi porządkowe i sprzątaniami, usługi ochrony mienia, usługi opiekuńcze, usługi kawiarniane i gastronomiczne, catering.

Dodatkową ofertą katalogu są usługi wzajemne świadczone przez firmy biorące udział w programie takie jak: usługi reklamowe, księgowość, kosmetyczne, fryzjerskie, gastronomiczne i hotelowe, korepetycje, szkolenia specjalistyczne oraz usługi lub produktu związane z podstawową działalnością tych firm.

rekomendacje wdrożeniowe



zwiększenie efektywności

Rozwiązanie będzie efektywniejsze w stosunku do tradycyjnych metod finansowania staży, jeżeli wybierane vouchery okażą się tańsze niż wynagrodzenia płacone standardowo opiekunom stażu w firmach lub pracodawcom organizującym staż.

Poza cenowe zwiększenie wartości vouchera – a tym samym obniżenie kosztów płatności za edukację – może nastąpić też wtedy, gdy przedsiębiorcy będą mieli poczucie, iż korzystając z voucherów wspierają ideę społeczną, taką jak na przykład spółdzielnie socjalne. Jest to możliwe, jeżeli vouchery oferowane będą przez lokalne instytucje lub – tak jak w testowanym rozwiązaniu – przez podmioty ekonomii społecznej – wtedy mogą być uruchomione dodatkowe motywacje przedsiębiorców zwiększające subiektywnie (poza cenowo) wartość przyjmowanych voucherów za edukację.

Dodatkową wartością vouchera może być przecież wsparcie lokalnej przedsiębiorczości, poprzez promowanie lokalnej oferty produktów i usług – „kupuję bo nasze” na zasadzie patriotyzmu konsumenckiego.

Dodatkowo efektywność rozwiązania może wzrosnąć w przypadku, gdy katalog voucherów będzie tworzony przez firmy przyjmujące na staż na zasadzie barteru nie bezpośredniego. W tym przypadku rozwiązanie mogłoby bez kosztowo zastąpić dotychczasowy nieefektywny sposób finansowania praktyk i staży w formie wynagrodzeń dla firm i opiekunów praktyk w firmach, który choć kosztowny nie przekłada się na efektywność edukacji – płatności są sporadyczne, okazjonalne i za okres zbyt krótki, niewystarczający do nabycia umiejętności praktycznych przez ucznia. W tym celu należy rozważyć następujące obszary rozwoju innowacji:

-  Internetowy bank usług firm tworzących platformę – w takim przypadku nie jest konieczne zewnętrzne źródło finansowania, gdyż firmy kształcąc stażystów korzystają ze wspólnego katalogu voucherów oferowanych sobie wzajemnie. Wartością dodaną do typowego banku usług i standardowego barteru, jaki moglibyśmy sobie wyobrazić w ramach klastra, jest edukacja przyszłych pracowników, z której mogliby korzystać wszyscy uczestnicy platformy. Uczeń i konieczność jego edukacji jest w tym przypadku katalizatorem wymiany usług.
-  Bank usług mógłby też być stosowany do finansowania wzajemnego kształcenia pracowników, wtedy gdy nie jest możliwe bezpośrednia wymiana



„edukacja za edukację” pomiędzy firmami. Bank usług, którego biletem płatności jest voucher, staje się w takim przypadku walutą zapewniająca odroczoną czy pośrednią wymianę edukacji pomiędzy uczestnikami platformy. Dodatkowo voucher mógłby w takim przypadku finansować część usług wykraczających poza bank usług tworzony przez pracodawców, które są istotne w wymiarze lokalnej społeczności (usługi świadczone przez podmioty ekonomii społecznej, usługi szkół, organizacji pozarządowych wspierających działanie platformy).

- Ocena stażystów w ankiecie internetowej – wdrożenie rozwiązania internetowego umożliwi ocenę stażystów przez pracodawców organizujących staż na cele przyszłej rekrutacji tych uczniów do pracy po zakończeniu edukacji formalnej
- Ocena firm – uczniowie tworzą ranking firm, co umożliwi dopasowanie voucherów o różnej wartości do kategorii firmy
- Ocena voucherów – firmy oceniają usługi i tworzą ranking voucherów, co umożliwi realną, czyli rynkową wycenę voucherów
- Rolą administratora lub portalu internetowego może być prowadzenie bazy danych ocenionych stażystów na potrzeby przyszłej rekrutacji kandydatów do pracy po zakończeniu przez nich edukacji formalnej. Działalność ta może być odpłatna stając się źródłem finansowania platformy.

uniwersalność rozwiązania

Zaproponowane rozwiązanie opracowanie w wersji finalnej po teście i wyborze rekomendowanych form voucherów będzie można w prosty sposób zastosować w obszarze kształcenia zawodowego (szkoły zawodowe, szkoły wyższe, kształcenia osób dorosłych) oraz na poziomie dowolnego organu prowadzącego lub szkoły. Rozwiązanie może być stosowane na poziomie gmin, miasta, powiatu, regiony a nawet całego kraju (krajowe praktyki wyjazdowe) czy Europy (praktyki zagraniczne). Oczywiście w minimalnym stopniu rozwiązanie może być wdrożone na poziomie jednej większej szkoły w gronie firm współpracujących z tą szkołą. Stosowanie rozwiązania nie wymaga żadnych zmian w prawie oświatowym ani uprawnień czy certyfikatów i uzupełnia istniejący system publicznego kształcenia zawodowego. Powyższe świadczy o bardzo wysokiej uniwersalności i elastyczności rozwiązania.

prostota rozwiązania

Rozwiązanie co do zasady składa się z trzech elementów (platform) i trzech etapów (oferta, wykonanie, bonusy), dlatego też jest bardzo proste i intuicyjne w zastosowaniu. Test pokaże, które elementy rozwiązania (funkcjonalności platform) będą oferowane obligatoryjnie a które fakultatywnie, celem zwiększenia prostoty rozwiązania.



praktyczność rozwiązania

Zaproponowane rozwiązanie można stosować na rynku pracy i edukacji, bez konieczności dodatkowej legislacji, gdyż jest zgodne z obowiązującym prawem, w szczególności z prawem oświatowym. Istnieją realne szanse zaangażowania w tworzenie i wdrożenie rozwiązania instytucji publicznych związanych z kształceniem zawodowym (samorządy terytorialne jako organy prowadzące dla szkół zawodowych) oraz instytucji wspierających integrację społeczną oraz rozwój ekonomii społecznej. Dodatkowo rozwiązanie może być wykorzystane i rozbudowane przez organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, związki pracodawców, klastry i inne organizacje działające na rzecz pracodawców czy rozwoju zasobów ludzkich w regionie. Rozwiązanie może też być stosowane w ramach projektów unijnych EFS, jako element programów rozwojowych czy projektów związanych z organizacją staży i praktyk.

Strona | 20

Dodatkowo ważnym udziałowcem narzędzia mogą być przedsiębiorcy poszukujący nowych form marketingu swoich produktów i usług w powiązaniu z kampaniami społecznymi lub organizacje wspierające produkty i usługi lokalne.

możliwe modyfikacje i rozwój rozwiązania

Użytkownik może rozwijać i modyfikować model według specyfiki społeczno-gospodarczej, w której działa oraz dostępnego lokalnie kapitału społecznego. Możliwa jest branżowa specjalizacja platformy lub wykraczanie poza podmioty ekonomii społecznej w obszar produktów i usług sponsorowanych. Perspektywy rozwoju modelu zależą przede wszystkim od sukcesu wcześniejszych etapów. Mając solidne podstawy w pilotażu i ewaluacji oraz testowaniu rozwiązań internetowych można projektować nowe obszary wsparcia związane z rozszerzaniem grup interesariuszy (uczniów szkół ogólnych, studentów, pracowników firm, osób dorosłych w kształceniu ustawicznym, osób po 50 roku życia, osób niepełnosprawnych czy zagrożonych wykluczeniem społecznym) oraz dodatkowych usług powiązanych z modelem, takich jak usług rekrutacji pracowników do pracy spośród ocenianych stażystów, usługa poszukiwani firm z potencjałem edukacyjnym, usługa zarządzania bankiem czasu czy bankiem usług wzajemnych, które to usługi mogłyby generować środki finansowane niezbędne do opłacenia kosztów administratora, czy zakupu voucherów, w sytuacji gdy nie będzie możliwe ich finansowanie ze środków celowych na edukację, projektów EFS czy w ramach usług wzajemnych uczestników platformy. Wzmocnienie naturalnych relacji pomiędzy firmami będzie szczególnie łatwe w przypadku klastrów czy grup producenckich, dlatego warto takie struktury zaprosić do programu.

Należy jednak pamiętać, by komercjalizacja części usług nie przestoniła głównej idei modelu, jaką jest wsparcie kształcenia ludzi młodych oraz ekonomii społecznej w duchu społecznej odpowiedzialności biznesu i partycypacji obywatelskiej, na których fundowana jest pierwotna skuteczność rozwiązania.